

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1971-1972.

8 JUNI 1972

WETSVOORSTEL

tot aanpassing van de wet van 18 augustus 1947 houdende regeling van het statuut der krijgsgevangenen van de oorlog 1940-1945.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel strekt ertoe bepaalde toestanden te regelen die nadelig zijn uitgevallen voor een aantal Belgische militairen die in 1941 uit krijgsgevangenschap ontslagen werden.

Het gaat voornamelijk om degenen die het statuut van krijgsgevangene niet verkregen hebben of die dit voordeel ontnomen werd wegens zogenaamde vrijwillige arbeid voor de bezetter. De wet van 18 augustus 1947 houdende regeling van het statuut der krijgsgevangenen van de oorlog 1940-1945 kende aan laatstgenoemden voor een periode van ten minste zes maanden gevangenschap een dotatie toe van 2 400 F per volledig semester, naast andere voordelen inzake ziekte en invaliditeit, maatschappelijke zekerheid en kredietverlening. Thans wordt daarbij een krijgsgevangenschapsrente toegekend op grond van de wet van 29 maart 1967, welke o.m. nieuwe categorieën instelt van rechthebbenden op de strijdersrente en op de gevangenschapsrente van de oorlog 1940-1945 (art. 11 van de wet van 29 maart 1967).

Die krijgsgevangenen kunnen alleen aanspraak maken op de voordelen van de wet van 18 augustus 1947 en op de levenslange rente ingesteld bij de wet van 29 maart 1967 indien ze « erkend zijn onder de voorwaarden als bepaald bij hun statuut ».

Dit statuut blijkt uit het bezit van de « kaart van de krijgsgevangene 1940-1945 » (art. 4 van de wet van 18 augustus 1947). Onlangs werd nog een tegemoetkoming aan de oud-krijgsgevangenen toegekend. Het koninklijk besluit van 23 juni 1970, waarbij de toekenning van een vervroegd rustpensioen aan werknemers wordt geregeld (*Staatsblad* van 30 juli 1970), bepaalt dat de titularissen van de krijgs-

Chambre des Représentants

SESSION 1971-1972.

8 JUIN 1972

PROPOSITION DE LOI

adaptant la loi du 18 août 1947 réglant le statut des prisonniers de guerre de 1940-1945.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi tend à régler certaines situations préjudiciables à un certain nombre de militaires belges qui ont été relâchés de captivité en 1941.

Il s'agit principalement de ceux qui n'ont pas obtenu le statut du prisonnier de guerre ou qui se sont vus priver du bénéfice de ce statut parce qu'ils auraient effectué volontairement du travail pour l'occupant. La loi du 18 août 1947 réglant le statut des prisonniers de guerre de 1940-1945 a accordé à ces derniers, pour une captivité de six mois au moins, une dotation de 2 400 F par semestre entier de captivité, en plus d'autres avantages en matière de maladie ou d'invalidité, de sécurité sociale et de crédit. Il y ajoute actuellement une rente de captivité accordée en vertu de la loi du 29 mars 1967, laquelle a prévu notamment de nouvelles catégories de bénéficiaires de la rente de combattant et de la rente de captivité de la guerre de 1940-1945 (art. 11 de la loi du 29 mars 1967).

Les prisonniers de guerre ne peuvent prétendre au bénéfice de la loi du 18 août 1947 et de la rente viagère instituée par la loi du 29 mars 1967 que s'ils sont « reconnus dans les formes déterminées par leur statut ».

Ce statut résulte de la possession de la « carte du prisonnier de guerre 1940-1945 » (art. 4 de la loi du 18 août 1947). Récemment encore un avantage a été accordé aux anciens prisonniers de guerre. En effet, l'arrêté royal du 23 juin 1970 réglant l'octroi d'une pension de retraite anticipée aux travailleurs salariés (*Moniteur belge* du 30 juillet 1970) prévoit que les titulaires de la carte de prison-

gevangenkaart naar rato van de duur van hun krijgsgevangenschap, één of twee jaar vroeger met pensioen mogen gaan. Ook op deze gunstmaatregel zullen bovengenoemden geen aanspraak kunnen maken.

Nu is de toestand zo dat krijgsgevangenen die tijdig hun aanvraag indienden om genoemde kaart te bekomen, deze niet konden bekomen, omdat bleek dat ze tijdens de bezetting vrijwillig voor de bezetter hadden gewerkt. Ten gevolge hiervan bekwamen zij geen kaart, geen dotatie, geen rente, en werden ze voor het ganse leven gebrandmerkt als medewerker van de vijand, en praktisch gelijkgesteld met de werkelijke incivieken.

Bij velen van deze krijgsgevangenen heeft deze discriminerende maatregel diepe sporen nagelaten; ze koesteren in hun binnenste een blijvende wrok tegenover het Vaderland, dat, nadat ze het gediend hadden, hen zo onaantoonbaar heeft behandeld.

De ervaring heeft ons immers geleerd dat de meesten onder hen, onder morele en materiële dwang, zich hebben moeten melden bij het voormalige « Arbeitsamt » om er het werk te aanvaarden dat hun werd opgelegd. Vanzelfsprekend ligt het niet in onze bedoeling degenen te verdigen die zich uit eigen initiatief hebben aangeboden, en meestal uit winstbejag.

Het ligt evenmin in onze bedoeling de herziening toe te staan aan degenen die effectief wegens collaboratie of incivisme werden veroordeeld. Nu brengen de omstandigheden met zich dat het bijna uitsluitend gewezen krijgsgevangenen zijn uit de Vlaamse gewesten, die het slachtoffer zijn van deze harde maatregel. We zijn van gevoelen dat het onverantwoord zou zijn deze krijgsgevangenen te straffen door hen levenslang te beroven van de rente die ze door het feit van hun krijgsgevangenschap rechtmatig hebben verworven, en die hun wordt ontnomen voor een misdrijf dat er in feite geen is. Ze verloren immers reeds de dotatie en het zou onredelijk zijn de discriminatie tot in het graf door te trekken.

Artikel 3 van de wet van 18 augustus 1947 stelt een onderzoekscommissie in die alle twijfelachtige gevallen zal onderzoeken in verband met het toekennen van de door hogergenoemde wet voorziene voordelen. Ons inziens ware het wenselijk dat al deze gevallen aan een nieuw en grondig onderzoek zouden onderworpen worden, rekening houdend met de realiteit, te weten, de harde werkelijkheid en de heersende nood tijdens de oorlogsjaren.

K. POMA.

WETSVOORSTEL

Artikel 1.

Krijgsgevangenen die door het Ministerie van Landsverdediging worden beschouwd als hebbende vrijwillige arbeid verricht voor de bezetter en derhalve geen aanspraak kunnen maken op de voordelen van de wet van 18 augustus 1947 houdende regeling van het statuut der krijgsgevangenen van 1940-1945, kunnen de herziening van hun geval aanvragen bij de Minister van Landsverdediging teneinde de « Kaart van Krijgsgevangene 1940-1945 » te bekomen.

nier de guerre peuvent prétendre à un ou deux ans d'anticipation de leur pension à concurrence de la durée de leur captivité. Les prisonniers de guerre susmentionnés seront également exclus du bénéfice de cette mesure.

Or, il se fait que des prisonniers de guerre ayant introduit en temps utile une demande en vue d'obtenir la carte de prisonnier, se sont vu refuser celle-ci parce qu'il est apparu qu'ils avaient travaillé volontairement pour l'occupant. Ainsi, il n'ont obtenu ni la carte, ni la dotation, ni la rente, et ils sont stigmatisés pour le reste de leur vie comme des collaborateurs de l'ennemi, pratiquement assimilés aux véritables inciviques.

Cette attitude discriminatoire a marqué nombre de ces prisonniers de guerre; dans leur for intérieur ils gardent rancune à la Patrie qu'ils avaient servie et qui les a traités avec tant d'ingratitude.

En effet, nous savons d'expérience que la plupart d'entre eux ne se sont présentés à l'époque à l'« Arbeitsamt » que sous la contrainte morale et matérielle pour y accepter le travail qui leur était imposé. Nous n'avons évidemment pas l'intention de défendre ceux qui se sont présentés de leur propre initiative, et en général dans un but lucratif.

Nous n'avons pas davantage l'intention d'accorder la révision à ceux qui ont effectivement été condamnés pour collaboration ou incivisme. Or, les circonstances ont voulu que ce soient presque exclusivement des anciens prisonniers de guerre des régions flamandes qui sont victimes de cette mesure sévère. Nous estimons qu'il serait inéquitable de punir ces prisonniers de guerre en les privant pour la vie de la rente qu'ils ont acquise légitimement du fait de leur captivité et qui leur a été refusée pour un délit qui, en réalité, n'en est pas un. En effet, ils ont déjà perdu leur droit à la dotation et il ne serait pas raisonnable de perpétuer la discrimination jusque dans la tombe.

L'article 3 de la loi du 18 août 1947 a créé une commission d'enquête chargée d'examiner tous les cas douteux relatifs à l'octroi des avantages prévus par la loi précitée. A notre avis, il serait souhaitable de soumettre ces cas à un nouvel examen approfondi en tenant compte de la réalité, à savoir l'âpreté de ces années de guerre où la misère régnait.

PROPOSITION DE LOI

Article 1.

Les prisonniers de guerre considérés par le Ministère de la Défense nationale comme ayant accompli du travail volontaire pour l'occupant et qui, de ce fait, ne peuvent prétendre au bénéfice de la loi du 18 août 1947 réglant le statut des prisonniers de guerre de 1940-1945, peuvent demander au Ministre de la Défense nationale la révision de leur cas afin d'obtenir la « Carte de Prisonnier de guerre 1940-1945 ».

Art. 2.

De aanvragen tot herziening moeten omstandig de redenen vermelden waarop de gewezen krijgsgevangenen of de daarmee gelijkgestelde personen hun verzoek steunen.

Ze moeten uiterlijk vóór 31 december 1972 worden ingediend.

25 mei 1972.

K. POMA,
W. DE CLERCQ,
H. DE CROO,
F. GROOTJANS,
L. D'HAESELEER,
E. FLAMANT.

Art. 2.

Les demandes en révision doivent indiquer, en détail, les raisons sur lesquelles les anciens prisonniers de guerre ou assimilés fondent leur demande.

Elles doivent être introduites avant le 31 décembre 1972 au plus tard.

25 mai 1972.